GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe treĭ lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĚ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmond 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 256. Vinerĭ, 20 Noemvre (2 Decemvre). 1887.

Braşovŭ, 19 Noemvre 1887.

Raportulŭ ce s'a presentatŭ în sesiunea din tómna acésta a universităţii săsescĭ despre frecventarea celorŭ nouĕ scóle industriale din Ardélŭ subvenţionate de ea în anulŭ şcolarŭ 1886/87, este fórte instructivŭ pentru noi cei chemaţĭ a lupta din rĕspuntерĭ ca sĕ umplemŭ golulŭ din sînulŭ poporului nosru prin formarea classei celei mai independente, a clasei meseriaşilorŭ şi industriaşilorŭ.

Vomŭ arĕta numĕrulŭ şcolarilorŭ după naţionalitate, şi anume vomŭ face comparaţiunea numai între cele trei naţionalităţĭ care constituescŭ poporaţiunea Ardealului: între cea românĕ, germanĕ (săsĕscă) şi ungurĕscă — căcĭ numĕrulŭ elevilorŭ de alte naţionalităţĭ dispare de micŭ ce este — şi apoi vomŭ trage conclusiunile necesare, fiindu-ne dată starea şi mişcarea nóstră pe tĕrĕmulŭ meseriilorŭ şi industriei.

Raportulŭ din vorbă cuprinde următórele date statistice:

Scóla industrială din *Braşovŭ* a fostŭ cercetată de: 149 Românĭ, 228 Germanĭ şi 140 Ungurĭ, adecă cu 79 mai puţinĭ Românĭ decâtŭ Germanĭ, dér cu 9 mai mulţĭ decâtŭ Ungurĭ.

Scóla industrială din *Sibiiu* a fostŭ cercetată de: 24 Românĭ, 292 Germanĭ şi 77 Ungurĭ, adecă cu 268 mai puţinĭ Românĭ decâtŭ Germanĭ şi cu 53 mai puţinĭ decâtŭ Ungurĭ.

Scóla industrială din *Sighişóra* a fostŭ cercetată de: 1 Românŭ, 160 Germanĭ şi 32 Ungurĭ, adecă cu 159 mai puţinĭ Românĭ decâtŭ Germanĭ şi cu 31 mai puţinĭ decâtŭ Ungurĭ.

Scóla industrială din *Mediaşĭ* a fostŭ cercetată de: 1 Românŭ, 135 Germanĭ şi 8 Ungurĭ, adecă cu 134 mai puţinĭ Românĭ Germanĭ şi cu 7 mai puţinĭ decâtŭ Ungurĭ.

Scóla industrială din *Orĕştiă* a fostŭ cercetată de: 33 Românĭ, 37 Germanĭ şi 41 Ungurĭ, adecă cu 6 mai puţinĭ Românĭ decâtŭ Germanĭ şi cu 8 mai puţinĭ decâtŭ Ungurĭ.

Scóla industrială din *Sebeşiu* a fostŭ cercetată de: 9 Românĭ, 70 Germanĭ şi 11 Ungurĭ, adecă cu 61 mai puţinĭ Românĭ decâtŭ Germanĭ şi cu 2 mai puţinĭ decâtŭ Ungurĭ.

Scóla industrială din *Cohalmŭ* a fostŭ cercetată de: 2 Românĭ, 52 Germanĭ şi 2 Ungurĭ, adecă cu 50 mai puţinĭ Românĭ decâtŭ Germanĭ şi în numĕrŭ egalŭ cu Ungurii.

Scóla industrială din *Agnita* a fostŭ cercetată de: 2 Românĭ, 111 Germanĭ şi 3 Ungurĭ, adecă cu 109 mai puţinĭ Românĭ decâtŭ Germanĭ şi cu 1 mai puţinĭ decâtŭ Ungurĭ.

In fine scóla industrială din *Bistriţa* a fostŭ cercetată de: 17 Românĭ, 85 Germanĭ şi 33 Ungurĭ, adecă cu 68 mai puţinĭ Românĭ decâtŭ Germanĭ şi cu 16 mai puţinĭ decâtŭ Ungurĭ.

In sumă totală, cele nouĕ şcóle industriale au fostŭ cercetate de: 238 Românĭ, 1172 Germanĭ şi 347 Ungurĭ, adecă *cu 934 mai puţinĭ Românĭ decâtŭ Germanĭ şi cu 109 mai puţinĭ decâtŭ Ungurĭ.*

Décă ne gândimŭ la importanţa numerică a poporului românŭ ardelénŭ în comparaţiă cu celelalte două naţionalităţĭ, datele statistice de mai susŭ trebue sĕ ne mâhnéscă cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ, afară de Braşovŭ şi de Cohalmŭ, în tóte celelalte localităţĭ amintite numĕrulŭ şcolarilorŭ românĭ dela şcólele industriale e multŭ inferiorŭ numĕrului şcolarilorŭ atâtŭ germanĭ câtŭ şi ungurĭ, ba la şcólele industriale din Sighişóra şi Mediaşĭ e inferiorŭ chiar numĕrului şcolarilorŭ de naţionalitate importată aci în timpulŭ din urmă.

Ar mai fi sĕ amintimŭ, că mai cercetéză Românĭ şi şcólele industriale unguresci; numĕrulŭ acestora însĕ e atâtŭ de neînsemnatŭ, în câtŭ dispare cu totulŭ pe lângă numĕrulŭ şcolarilorŭ ungurĭ.

Aceste date statistice ne arată fórte lămuritŭ cum stămŭ noi Românii cu meseriile şi cu industria, şi trebue sĕ mărturisimŭ că stămŭ rĕu de tetŭ, nu se póte mai rĕu.

S'a înrădăcinatŭ în poporulŭ nostru nenorocita pornire d'a nu-şĭ face copii decâtŭ orĭ plugarĭ orĭ „domnĭ,“ fără sĕ se gândéscă, că odată se va sfêrşi şi cu împărţirea bucăţilorŭ de pămêntŭ ce le mai are şi'i mai scapă nevêndute pentru dare, şi că cu „domnia“ o ducemŭ rĕu de totŭ de când Ungurii dela putere au făcutŭ şi din cele mai micĭ slujbuliţe mijlóce de căpĕtuire pentru ai lorŭ şi pentru jidovĭ, ér pentru ai nostri mijlóce de desnaţionalisare, deşi fără succesŭ.

E timpulŭ supremŭ sĕ lucrămŭ din rĕsputerĭ într'acolo ca sĕ facemŭ sĕ înţelégă pretutindenea poporulŭ nostru, că aḍĭ numai meseriile îlŭ mai scapă de miseria în care l'au adu-vremurile grele şi stăpânirea ungurĕscă; sĕ povĕţuéscă preoţii şi dascalii noştri poporulŭ câtŭ de desŭ, în scólă, în biserică şi în adunărĭ ca sĕ-şĭ dea câtŭ mai mulţĭ copii la meserii, căcĭ meseria e plugŭ de aurŭ.

Destui tinerĭ românĭ iau lumea'n capŭ după ce au isprăvitŭ cu învĕţătura, fiindŭ că stăpânirea ungurĕscă nu le mai dă slujbe, décă nu voescŭ sĕ se lapede de legea şi de neamulŭ lorŭ, adecă sĕ şĭ necinstéscă numele de Românŭ. A sositŭ timpulŭ sĕ ni'i ţinemŭ aci, şi ca sĕ ni-'i ţinemŭ, trebue se le dămŭ mijlócele de esistenţă, învĕţându'i meserii.

Când poporulŭ nostru va avé în sînulŭ sĕu o puternică clasă de meseriaşĭ şi industriaşĭ, bunăstarea lui se va ridica, cu ea se va îmbunătăţi şi traiulŭ lui şi împreună cu traiulŭ lui, se va îmbunătăţi şi traiulŭ dascălului şi preotului, scóla şi biserica vorŭ progresa, ér cei carĭ aḍĭ îlŭ schingiuescŭ pe elŭ, pe poporulŭ, îlŭ vorŭ respecta şi se vorŭ pleca înaintea lui.

De aceea preoţii şi dascalii nostri îşĭ vorŭ împlini o sântă datoriă, povăţuindŭ şi îndemnândŭ poporulŭ sĕ îmbrăţişeze meseriile, căcĭ încă odată ḍicemŭ: meseria e plugŭ de aurŭ.

In memoria lui Iacobŭ Mureşianu.

Redactorul „Gazetei Transilvaniei« a mai primit următórea scrisóre de condolenţă:

Adêncŭ întristatei familii a nemuritoriului Iacobŭ Mureşianu.

In agrulŭ naţiunei Iacobŭ Mureşianu a lucratŭ în timpii cei mai grei şi şi lui avemŭ sĕ mulţămimŭ desţelinarea câmpului literarŭ alŭ némului nostru.

Crudŭ loviţilorŭ de sórte! Păstraţĭ recunoscinţa naţiunei ca cea mai preţiósă moştenire, precum păstrămŭ noi pănă la ultima rĕsuflare numelui Iacobŭ Mureşianu memoriă şi veneraţiune, binecuvêntându-lŭ cu pietate.

Lugoşŭ, în 21 Noemvre 1887.

Coriolanŭ *Brediceanu,* advocatŭ; Dr. G. *Popoviciu,* protopopŭ; Nicolae *Bireescu,* parochŭ în Lugoşŭ; Mihaiu *Pocreanŭ*, preotŭ şi ases. consist.; *Rădulescu,* advocatŭ; Parteniu *Pesteanŭ,* diaconŭ gr. or. românŭ în Lugoşŭ; Constantinŭ *Dobrinŭ*, economŭ; Constantinŭ *Jucu*, ca mĕsariu măiestru; Vasilie *Alesandru* măcelarŭ; Nicolae *Sintescu,* economŭ; Ionŭ *Vişianŭ,* economŭ; Buciu *Nicolaie,* ca economŭ: Bellu *Sandu,* măiestru; Ioanŭ *Puscanŭ*, preotŭ; Georgiu *Gasparŭ,* preotŭ gr. or. din Criciova; Nicolau *Porlovanŭ*, preotŭ în Şdióra; Dimitriu *Gasparŭ,* preotŭ gr. or. în Hederişŭ; Traianŭ *Dragoescu,* măiestru; Isaia *Popoviciu,* parochŭ gr. or. în Szilia; Iulianŭ *Ianculescu*, V. *Nicolescu,* Iosifŭ *Moldovanŭ*, învĕţătorŭ; Titu *Radu*, învĕţătorŭ; Stefanŭ *Lipovanŭ*, învĕţătorŭ gr. or.; Ioanŭ *Glavanŭ.*

Din Caransebeşŭ.

Pe aḍĭ, Joi 19 Noemvre (1 Decemvre), au fostŭ convocaţĭ alegĕtorii cercului electoralŭ alŭ Caransebeşului la o conferinţă, în care sĕ se stabiléscă rĕspunsulŭ ce alegĕtorii românĭ au sĕ'lŭ dea generalului Traianŭ Doda pentru românéscă sa purtare.

Étă proiectulŭ de adresă care s'a propusŭ conferinţei:

Ilustrissime D-le Generalŭ şi deputatŭ alesŭ alŭ cercului electoralŭ alŭ Caransebeşului!

Alegĕtorii partidului naţionalŭ românŭ din cerculŭ electoralŭ alŭ Caransebeşului, întrunіţĭ în conferinţa de astăḍĭ în oraşulŭ Caransebeşŭ, vedemŭ în enunciaţiunile Ilustrităţii Tale, cuprinse în literile din 10 Octomvre a. c., adresate preşedintelui casei deputaţilorŭ, espresiunea cea mai adevĕrată a intimelorŭ nóstre convingerĭ politice.

Pe când luămŭ la cunoscinţă cu mulţumire, cu mândriă şi cu viă recunoscinţă declaraţiunea bărbătéscă însuflată de înaltulŭ patriotismŭ alŭ Ilustrităţii Tale, prin care ai anunţatŭ lumei şi ţĕrii, că poporulŭ românŭ din ţĕrile corónei Ungariei, care de nenumĕrate orĭ a sângeratŭ, s'a sacrificatŭ şi se sacrifică pentru apĕrarea patriei sale, a ajunsŭ, prin sistema pseudoconstituţionalismului actualŭ, a fi pusŭ afară de scutulŭ legilorŭ aceleiaşĭ patrii; totdeodată Te rugămŭ sĕ binevoiescĭ a primi încredinţarea nestrămutatei şi nesfêrşitei nóstre încrederĭ.

Orĭ şi care ar fi sórtea ce i se impune în viitorŭ multŭ cercatului nostru cercŭ electoralŭ prin disposiţiunile egemoniei de astăḍĭ, Te rugămŭ Domnule Generalŭ şi iubitulŭ nostru deputatŭ, sĕ primescĭ declaraţiunea neînfrântei nóstre hotărîrĭ, că vomŭ păstra cu sânţeniă onórea naţională şi tradiţiunile adevĕratŭ patriotice ale poporului românŭ din cerculŭ nostru electoralŭ, că vomŭ sta neclintiţĭ pe lângă principiulŭ unei faptice egale îndreptăţirĭ înaintea legii, şi că sub acestŭ steagŭ, desfăşuratŭ de Ilustritatea Ta, vrednicулŭ nostru deputatŭ, vomŭ sci, ca şi în trecutŭ, sĕ ne facemŭ datorinţa, sĕ trăimŭ şi sĕ murimŭ ca cetăţenĭ şi ca Românĭ conscii de drepturile şi datorinţele nóstre faţă de binele patriei şi alŭ naţiunei nóstre greu ameninţate.

Alegĕtorii cercului electoralŭ alŭ Caransebeşului, grupaţĭ în giurulŭ Ilustrităţii Tale îţĭ strigă:

Domnule Generalŭ, mare Patriotŭ, mândria nóstră naţională, sĕ trăeştĭ la mulţĭ şi ferіciţĭ anĭ!

Din conferinţa alegĕtorilorŭ partidului naţionalŭ din cerculŭ electoralŭ alŭ Caransebeşului ţinută în Caransebeşŭ la 1 Decemvre (19 Noemvre) 1887.

Viena, 15 (27) Noemvre 1887.

(Coresp. part. a »Gaz. Trans.«)

Ḍilele trecute scirĭ sensaţionale, ca crisa din Francia, după acésta bóla principelui de corónă germanŭ şi în fine intrevenirea celorŭ doi monarchĭ la Berlinŭ, mai multŭ séu mai puţinŭ au preocupatŭ opiniunea publică. Convenirea şi convorbirea principelui Bismarck cu Ţarulŭ Alexandru alŭ III au atrasŭ însĕ în modŭ remarcabilŭ atenţiunea diplomaţilorŭ. Acéstă convorbire a fostŭ şi va fi încă obiectulŭ principalŭ alŭ discusiunei în sinulŭ ómenilorŭ politicĭ.

Ce ne pune în mirare e, ca organulŭ autorisatŭ alŭ cancelarului germanŭ »Norddeutsche-Allgemeine Zeitung“ observă o adêncă tăcere despre acestŭ importantŭ evenimentŭ politicŭ, mărginindu-se numai pe lângă comentarea părerilorŭ celorlalte ḍiare germane. Deşi s'a rĕspânditŭ în lume, că prin convorbirea principelui Bismarck cu Ţarulŭ Rusiei, multŭ discutatulŭ rĕsboiu între Austria şi Rusia, şĭ-ar fi perdutŭ caracterulŭ sĕu acutŭ, totuşĭ nu ne putemŭ linisciţĭ simţi, căcĭ étă ce ḍice „Kölnische Zeitung“, care se pare a fi celŭ mai bine informatŭ ḍiarŭ germanŭ, despre discusiunea din cestiune: „Trebue sĕ aşteptămŭ reaginţa evenimentelorŭ mai nouĕ, multŭ însĕ nu ne putemŭ promite, fiindcă în cercurile dătătóre de tonŭ rusescĭ s'a înrădăcinatŭ o amărăciune pasionată

contra Austriei, care le împinge totŭ mai multŭ la manifestaţiunĭ ofensive".

De unde se datéză acéstă amărăciune şi pe ce se baséză? E lucru firescŭ, că cei din Petersburg n'ar fi aşa de indiferenţĭ, ca sĕ nu reageze la atacurile pornite din partea politicilorŭ austro ungarĭ cu idea de marele statŭ maghiarŭ. Dreptulŭ óre-cărei influinţe a marelui imperiu rusescŭ asupra popórelorŭ balcanice e firescŭ, şi din nicĭ o parte nu i-se póte nega; acum vinŭ nisce ómenĭ cu ideile marelui globŭ maghiarŭ şi facŭ pretensiunea a conduce esclusivŭ cestiunile popórelorŭ balcanice.

Pornirile şoviniştilorŭ maghiarĭ suntŭ periculóse. Copiilorŭ nu le e permisŭ a se juca cu foculŭ, fiindŭ că nu cunoscŭ forţa periculósă a elementului. — Decĭ suntemŭ de credinţă, că locurile competente n'au negligeatŭ de a pune pe cumpĕna criticei severe manifestaţiunile şoviniste maghiare. Inceputulŭ s'a şi făcutŭ în acéstă privinţă, punĕndu-se, precum se asigură din cercurile diplomatice berlinese, Maghiarilorŭ întrebarea, că cum stau ei în privinţa cestiunilorŭ interne şi potŭ ei cu siguranţă conta la pacea şi liniştea elementelorŭ nemaghiare din statŭ? Delicată întrebare este acésta, şi suntemŭ mai multŭ ca sigurĭ, deşi Maghiarii au avutŭ curagiulŭ de a da unŭ rĕspunsŭ favorabilŭ, că acéstă întrebare nu i-a atinsŭ niciidecum într'unŭ modŭ prea plăcutŭ. Nu-i vorbă, Maghiarii îşĭ dau tótă silinţa de a se presenta în strĕinătate ca unŭ poporŭ cultŭ şi cavalerescŭ, însĕ când se amintescŭ cestiunile interne ale statului ungarŭ nu le prea place, căcĭ ei înşişĭ „nolens volens" recunoscŭ, că procederea lorŭ nu e cuviinciósă şi prin urmare nu va afla consimţirea popórelorŭ culte. Dér Românii şi Slavii, carĭ formézâ maioritatea absolută a poporaţiunei statului, suntŭ chemaţĭ de-a desminţi scirile false, ce le împrăştie şoviniştii maghiarĭ în strĕinătate, de-a da vii dovedĭ de esistenţa lorŭ naţională, şi de-a se opune cu tótă energia calumniilorŭ maghiare, carĭ prin rĕutatea lorŭ ar fi capabile de a-i înmormênta de vii.

Décă voimŭ a încungiura unŭ rĕsboiu înfricoşatŭ, unui rĕsboiu sângerosŭ, a cărui triste urmărĭ în tóte părţile monarchiei vorŭ fi aceleaşĭ, atuncĭ trebue sĕ le dămŭ politicilorŭ maghiarĭ sfatulŭ de a-şĭ pune frêu aspiraţiunilorŭ nerealisabile, şi ce e mai rĕu, provocatóre, căcĭ numai cu acéstă condiţiune vomŭ puté susţiné pacea de care avemŭ aşa mare lipsă.

După cum ne spunŭ chiar oficioşii de aicĭ, Ţarulŭ s'ar fi esprimatŭ, că décă Austria se va reţiné dela orĭ şi ce provocare, elŭ personalŭ nu intenţionéză unŭ rĕsboiu cu Austria. Ce va urma, nu putemŭ sci, dér décă Maghiarii suntŭ iubitorĭ de pace atuncĭ trebue sĕ renunţe la visurile lorŭ utopice. Décă n'ar fi aplecaţi a respecta opinia publică a marelui imperiu rusescŭ, atuncĭ numai ei vorŭ fi responsabilĭ de viforulŭ ce se va descarca asupra monarchiei nóstre.

X.

SCIRILE DILEI.

Sub titlulŭ „*Nichts ungarisch!*" scrie „Ellenzék", că direcţiunea financiară din Cluşiu a adresatŭ ostaşului Ionŭ Paşcu din regimentulŭ 50 de infanterie a provocare în limba maghiară în causa unorŭ competinţe de timbru. Inainte de a ajunge însĕ provocarea la mâna adresatului, regimentulŭ numitŭ fu transferatŭ la Viena. Provocarea încă se trimise acolo, dér dela oficiulŭ postalŭ fu trimisă îndĕrĕtŭ, scriindu-se pe dosulŭ plicului „*Nichts ungarisch*". „Ellenzék" este informatŭ că respectiva direcţiune s'a adresatŭ în causa acésta către ministeriu, pentru ca acesta sĕ-i dedea pe respectivii funcţionarĭ de poştă ca sĕ se îndure a primi şi scrisorile adresate ungaresce, „Dela cumetri din Viena, dice „Ellenzék", uşorŭ s'ar puté întêmpla, ca sĕ înapoieze şi adresa către ministeriu, de cumva acésta este făcută în limba maghiară, dupa cum se speră că s'a făcutŭ". — De, jupâne „Ellenzék", nicĭ o faptă fără plată! Décă vreţĭ sĕ vi se respecte limba, respectaţĭ mai ânteiu voi pe a altora.

—x—

Suntemŭ informaţĭ că grupulŭ tinerilorŭ comercianţĭ românĭ din *Braşovŭ* va arangia în decursulŭ acestei iernĭ vr'o câteva *representaţiunĭ teatrale.* Prima s'a ficsatŭ pe Duminecă în 29 Noemvre (11 Decemvre) şi va avea locŭ în sala redutei. Se va da „Tutorulŭ," comediă în 2 acte şi 1 tablou, de Matilda Poni. Venitulŭ curatŭ este destinatŭ pentru unŭ scopŭ filantropicŭ. Doritorii de a-şĭ asigura vr'unŭ locŭ mai bunŭ suntŭ avisaţĭ că se potŭ prenota la librăria Domnului Nicolae I. Ciurcu din locŭ.

—x—

Industria de bere e pe cale d'a se nimici la noi, din causa sporirilorŭ dării de consumŭ pe bere. In 1881, înainte de introducerea dărĭi de consum pe bere, erau 200 fabricĭ de bere. In 1886 mai erau numai 139, dintre care numai 97 în lucru. Cu timpulŭ, în urma nouĕi sporirĭ de dare, se vorŭ mai închide şi din acestea câteva. Asta însemnéză pentru guvernulŭ ungurescŭ: isvorŭ de veniturĭ spre a'şĭ acoperi din deficite!

—x—

Obiectele din industria de casă, espuse de învĕţătorii George *Moianŭ* şi Candidŭ *Muşlea* la *esposiţia din Craiova,* în urma cărora au dobênditŭ, precum anunţarămŭ deja în numĕrulŭ de Marţĭ alŭ fóiei nóstre, cea mai înaltă distincţiune, medalia de aurŭ, suntŭ de următórele speciĭ: din paie: pălării şi coşuleţe colorate şi necolorate; din papură: coşurĭ (corfe) de diferite forme şi pentru diferite scopurĭ, sticle pentru călătoria îmbrăcate; din nuele: unŭ cărucŭ pentru purtatŭ copii, coloratŭ şi auritŭ, şi alte diferite coşuleţe parte colorate şi lăcuite, parte aurite; din pĕrŭ: lanţurĭ pentru ceasornice de buzunarŭ, inele, cercei diferiţĭ; din lemnŭ: rame aurite, atâtŭ cu lustru câtŭ şi fără lustru, şi unŭ stupŭ de observaţie.

—x—

In bugetulŭ ministerului de interne ungurescŭ s'au preliminatŭ pentru *opera şi teatrul ungurescŭ din Peşta* 300,000 fl subvenţiune, banĭ de-ai contribuabililorŭ neungurĭ. Dér pe lângă acestia se vor mai cheltui pe atâta ca şi în alţĭ anĭ Guvernulŭ are de gândŭ sĕ dea în arêndă opera şi teatrulŭ, póte că în anulŭ viitorŭ chiarŭ.

—x—

„*Associaţiunea ungurésca de creditŭ şi de economii*" din *Pesta* a fostŭ închisă, ér directorii ei Dr. Iulius Gyurgyik şi N. Gelb, precum şi agenţii ei Max Weltner, Iosefŭ Fodor şi Martin Fuchs fură arestaţĭ, pentru înşelătorii. Luau taxe de înscriere dela bieţii ómenĭ sub pretext ca sĕ le dea împrumuturĭ, ér în realitate ómenii rĕmâneau înşelaţĭ.

—x—

Din vechile note de statŭ séu banĭ de hârtiă nu s'au preschimbatŭ unŭ numĕrŭ de note în sumă de 923,000 fl. Terminulŭ de schimbare fiindŭ espiratŭ, ministrulŭ de finanţe ungurescŭ nu va sci ce sĕ facă de bucuriă. Numai de nu i s'ar face rĕu!

—x—

Chemiculŭ oraşului Seghedinŭ a atrasŭ atenţiunea căpitanului orăşenescŭ din Seghedinŭ asupra pericluluí seriosŭ ce-i ameninţă pe consumatorĭ din causa *falsificărei papricei.* In piaţa Seghedinului, care era vestită pentru paprica sa, acum mai nu mai aflĭ paprică (ardei pisatŭ) nefalsificată, fiindŭ pe lângă acésta şi fórte scumpă.

—x—

Guvernulŭ Serbiei a lucratŭ unŭ proiectŭ de lege pentru *a supune la dare pe feciorii burlacĭ* (nensuraţĭ şi bĕtrânĭ. După cum spune „Videlo", paragrafulŭ de lege referitorŭ la acésta sună astfelŭ: „Bărbaţii necăsătoriţĭ şi vĕduvĭ fără copii din oraşe şi opide, dela 30 anĭ de etate până la 60, au sĕ plătéscă de 3 orĭ mai mare dare de capŭ, decâtŭ bărbaţii căsătoriţĭ de asemenea etate. Esceptiune facŭ numai cei bolnavĭ de spiritŭ, precum şi aceia, carĭ din óre-care defectŭ corporalŭ suntŭ nedestoinicĭ de a se însura, avêndŭ a-o proba acésta prin atestatŭ medicalŭ". „Videlo" obsérvă, că Sêrbii au mare aplicare spre căsĕtoriă, abia se vorŭ afla în întregŭ regatulŭ vre-o 2000 de bărbaţĭ obligaţĭ la plătirea acestui felŭ de dărĭ, ér *între aceştia primulŭ locŭ îlŭ ocupă tocmai ministrulŭ de finanţe.* Proiectulŭ de altmintrelea e fórte salutarŭ şi echitabilŭ.

—x—

Flotila română a primitŭ trei vapóre nouĕ comandate în atelierele din Ostanda.

—x—

O nenorocire s'a întêmplatŭ pe *Marea Neagră.* Douĕ vapóre ale societăţii de navigaţiune rusă s'au ciocnitŭ, şi unulŭ din vapóre, anume „Sinop", s'a cufundatŭ. Au peritŭ 172 ómenĭ atâtŭ din echipagiu câtŭ şi din călătorĭ.

—x—

Din Marmaţia ni se comunică, că în loculŭ rĕposatului Mihailŭ Kökenyesdy *e denumitŭ vicarŭ alŭ Marmaţiei protopopulŭ Titu Budu,* cunoscutŭ publicului românŭ din lucrările sale literare.

—x—

Privitorŭ la scirea dilei publicată în Nr. 250 alŭ „Gazetei", că notarulŭ Puza din *Vişeu* a fostŭ din erore împuşcatŭ la vênătóre de preotulŭ Petrovicĭ din *Surducŭ* ni se scrie din Strimtura, în Marmaţia, că lucrulŭ stă astfelŭ: Notarulŭ Puza din *Petrova* a fostŭ din erore împuşcatŭ la vênătóre de preotulŭ Basiliu Petrovicĭ din *Ruscova*, parochiă aparţinĕtóre diecesei Muncaciului. Notarulŭ a muritŭ, neputêndu-i se scóte glonţulŭ.

—x—

Unŭ casŭ înfiorătorŭ s'a întêmplatŭ în dilele acestea în Kocs, comitatulŭ Eisenburg. O tênĕră şi frumósă femeiă, vĕduvă după Franz Loipersbeck, ca sĕ scape de persecuţiunile sócrei sale, s'a pusŭ cu cei cincĭ copii micĭ ai ei pe şinele căii ferate tocmai când trenulŭ venea. Toţĭ cincĭ sĕrmanii au fostŭ sdrobiţĭ.

—x—

D. locotenentŭ de călăraşĭ în armata română R. Kopeţchi a inventatŭ şi făcutŭ unŭ nou sistemŭ de *lampe care suntŭ inexplosibile,* căcĭ la cea mai mică schimbare a lampei din linia verticală se stinge. Lampa de luxŭ cu fitilulŭ rotundŭ — scrie „România" putêndu-i-se mări lumina dela 20—80 lumânărĭ — pierdêndu-şĭ linia verticală, fitilulŭ cade în josŭ, aerulŭ este astupatŭ în tubulŭ dinăuntru pe de desubtŭ precum şi pe d'asupra, ea se póte întórce în orĭ ce felŭ: gazulŭ séu oleulŭ nu are pe unde curge. Lampa cu fitilulŭ dreptŭ avêndŭ lumina dela 5—20 luminărĭ se stinge totŭ singură când părăsesce linia verticală, adecă când va fi câtŭ de puţinŭ mişcată în orice parte, căcĭ fitilulŭ cu flacăra este prinsŭ de o pensetă, astfelŭ că îlŭ stringe şi nu mai póte arde.

FOILETONU.

Câteva noţiunĭ despre industriă şi despre însemnătatea ei.

Discursŭ ţinutŭ de prof. *Ars. Vlaicu,* cu ocasiunea sĕrbărei sf. Sofii, în sala gimnasiului rom. din Braşovŭ.

(Urmare.)

Din cele dise se vede, că în limbagiulŭ curatŭ economicŭ sub industriă se înţelege lucrulŭ omenescŭ fără distincţiune de specie, munca considerată în varietatea infinită a aplicaţiunilorŭ sale şi în modulŭ acesta cuvêntulŭ industriă ar fi cu totulŭ sinonimŭ cu cuvêntulŭ muncă, décă n'ar trebui în unele privinţe sĕ recunóscemŭ într'ênsulŭ o semnificaţiune mai înaltă. Insĕ pre când sub cuvêntulŭ muncă nu se póte niciidecum înţelege altceva decâtŭ esercitiulŭ purŭ şi simplu alŭ forţelorŭ fisice séu alŭ facultăţilorŭ intelectuale ale omului, pre atuncĭ trabue sĕ înţelegemŭ sub cuvêntulŭ industriă punerea în lucrare a aceloraşĭ forţe, a aceloraşĭ facultăţĭ cu tóte combinaţiunile sociale, carĭ îi mărescŭ forţa şi împreună cu concursulŭ tuturorŭ agenţilorŭ fisicĭ, carĭ le favoriséză acţiunea. Cu unŭ cuvêntŭ: *ea este munca, însĕ munca ridicată la o putere mai înaltă, atâtŭ prin acţiunea şi combinaţiunea forţelorŭ individuale, câtŭ şi prin concursulŭ agenţilorŭ auxiliarĭ, ce omulŭ a sciutŭ sĕ-şĭ adune împrejurulŭ sĕu.* Aşa déră industria în sensulŭ economiei politice, nu este unŭ fenomenŭ secundarŭ, ci ea este viéţa activă a omului, este aşa dicêndŭ omulŭ însuşĭ întregŭ.

Dér sĕ lăsămŭ deocamdată la o parte semnificaţiunea acésta vastă a cuvêntului industriă şi sĕ ne mărginimŭ pe lângă ceea ce înţelege lumea în sensŭ mai restrinsŭ sub acestŭ cuvêntŭ, arĕtêndŭ cu deosebire efectele şi avantagiele lui.

Cum amŭ amintitŭ mai susŭ, în limbagiulŭ de tóte dilele sĕ înţelegŭ cu deosebire acele operaţiunĭ esecutate fie de ómenĭ, fie de maşinĭ, carĭ au dreptŭ resultatŭ de a schimba forma materiei, de a transforma productele brute în articole acomodate trebuinţelorŭ, cu unŭ cuvêntŭ munca care transformă materiile brute în producte consumptibile. Bine înţelesŭ, sub acéstă denominaţiune lumea designéză în prima liniă şi câte odată chiar esclusivŭ industria manufacturieră, care produce articolele gata spre a fi aplicate la satisfacerea trebuinţe orŭ, şi cu dreptŭ cuvêntŭ, căcĭ acésta este cea mai aprópe de dênsa, ea este în prima liniă la care trebue sĕ ne adresămŭ când vre-o necesitate ne constringe; ea este în fine aceea care prin rece·inţele consumaţiunei pune ne mijlocitŭ în mişcare întregŭ aparatulŭ industriei economice, care agitéză lumea şi o îndémnă la muncă parte prin interese individuale şi trebuinţe, parte chiar prin presiunea eseritată de activitatea generală asupra lumei, care ar prefera starea plăcută de trândăviă. Şi într'adevĕrŭ nicĭ că se póte ceva mai uşorŭ demonstra decâtŭ acestŭ faptŭ. Sĕ ne închipuimŭ pentru unŭ momentŭ unŭ Robinsonŭ (cetitŭ de fiecare), aruncatŭ pe o insulă deşertă, inabordabilă de suflare omenéscă.

De sigurŭ duce o viéţă miserabilă (Causele: nutrimêntŭ... haine... locuinţă şi pentru tóte acestea unelte?...) Vine însĕ o corabie naufragiată la ţĕrmŭ şi în scândurĭ etc. găsesce unelte! De sigurŭ elŭ trebue sĕ strige de bucuriă că a scăpatŭ dela peire! Prin cine însĕ a scăpatŭ? Prin nimenĭ altulŭ decâtŭ prin providinţă, care a avutŭ îndurarea, aruncândŭ în mijloculŭ valurilorŭ pe marinarĭ, de a-i trimite cele de lipsă, dér şi aci totŭ numai prin faptulŭ că o altă lume depărtată, de care elŭ nu scia nimicŭ, esista şi trăia cu multŭ mai mulţămită decâtŭ dênsulŭ. Sĕ ne representămŭ însĕ unŭ individŭ din societatea nóstră cum s'a organisatŭ în decursulŭ timpului dela esistinţă. Avêndŭ elŭ trebuinţă de o haină d e. se adreséză la primulŭ croitorŭ, a cărui firmă îi atrage atenţiunea în preumblarea lui. Intrâ! înăuntru, vede mostra, alege şi face comanda... fabricantulŭ e în Viena.. lâna e tórsă şi prelucrată în Anglia... importată din America sudică pe o corabiă belgiană... oile'sŭ ţinute de unŭ portugezŭ etc. Pentru cine ar lucra ei în casulŭ contrarŭ?

Acéstă lampă este făcută de tablă şi materialulŭ nu costă de câtŭ celŭ multŭ 1 leu 50 banĭ; prin urmare va putea fi cumpĕrată de celŭ din urmă săracŭ, scăpând de periculele ce adeseorĭ se întêmplă arḑêndŭ din causa lampelorŭ existente până astăḑĭ. D. Kopeţchi a cerutŭ deja brevetele dela tóte statele din Europa, precum şi din România, însĕ acésta nu i l'a datŭ din causă că legea brevetelorŭ de invenţiune se află de mai mulţĭ anĭ trecută prin Cameră şi rĕmasă la senatŭ.

—x—

Pentru supraveghiarea construcţiei încrucişetorului comandatŭ la stabilimentele lui „Sir W. Armstrong Mitchel et C-nia limited din New-Castel upon Tyne“ şi a torpilelorŭ comandate la „Société anonyme des Forges et Chantiers dela Mediterranée“ din Hâvre, pentru flotila română se va trimite locotenentulŭ Bălescu Constantinŭ cu 16 grade inferióre din flotilă.

—x—

In *Belinŭ*, în Sĕcuime, au arsŭ în nóptea de 24 spre 25 Noemvre trei edificii economice cu provisiunile de cereale, o vacă şi o şură cu 20 carĕ de fênŭ; în *Közepaita*, totŭ în Sĕcuime, a arsŭ o şură plină.

—x—

Convenirea reuniunei române. Vinerĭ séra în sĕptĕmâna trecută, s'a datŭ *convenirea colegială* de tómnă a reuniunei române de gimnastică şi de cântărĭ din locŭ. Donvenirea a începutŭ cu concertŭ, cordusŭ fiindŭ corulŭ reuniunei de d-lŭ *N. Popovicĭ*, profesorŭ de cantŭ la gimnasiulŭ românŭ de aci. Programulŭ concertului a constatŭ din următórele 7 puncte: 1) »Cântece toscanice“, pentru solo, corŭ şi piano, de R. Weinwurm; 2) »Douĕ suflete“, corŭ mixtŭ, de Huber; 3) „Frunḑuliţă“, cântecŭ poporalŭ, întocmitŭ pentru corŭ mixtŭ, de *N. Popovicĭ;* 4) „Declamaţiunĭ“; 5) „Êrna“, corŭ mixtŭ, de F. Mendelssohn B.; 6) „Vino'n codru«, corŭ mixtŭ, de Huber; 7) „Douĕ inimĭ,“ horă, compusă pentru corŭ mixtŭ şi piano, de G. Dima. Esecuţiunea bucăţilorŭ de cantŭ a fostŭ escelentă, dovadă că corulŭ reuniunei are în persóna d-lui prof. Popovicĭ unŭ conducĕtorŭ destoinicŭ; unŭ întregŭ de o completă armonie forma corulŭ, care a fostŭ admiratŭ şi de óspeţii streinĭ. Numĕrulŭ 3 a fostŭ aplaudatŭ şi repetatŭ, de asemenea numĕrulŭ 7 a trebuitŭ sĕ fiă repetatŭ. D-lŭ Popovicĭ a fostŭ viu aplaudatŭ şi felicitatŭ de succesulŭ strălucitŭ ce l'a avutŭ. Declamaţiunea s'a esecutatŭ de d-lŭ prof. Ars. Vlaicu, care a şi meritatŭ aplausele publicului pentru corecta declamare. A urmatŭ apoi danţulŭ, care a duratŭ până diminéţa în cea mai bună disposiţiune.

„Romänische Revue,“ revistă lunară, politică literară, redactată în Reşiţa de d-lŭ *Dr. Cornelius Diaconovich;* fascicululŭ X—XI de pe Octomvre-Noemvre conţine: Kultur oder Magyarisirung, von einem sächsischen Abgeordneten; Die Romänen und der ung. Reichstag; Der König in Siebenbürgen; Rundschau; Die Chronik des Huru und die grosse militärische Expedition in die Moldau des Ungarischen Königs Ladislaus Cumanus ad reducendos Cumanos fugitivos, von Sim. Mangiuca; Empirische Psychologie, von I. Popescu; Der Flattergeist, übersetzt von Lucreţia Frenţiu; Schönes Kind, übersetzt von Eugen Müller; Das Geheimniss, von Matilda Poni; Mogârzea und sein Sohn, deutsch von Peter Broşteanu; Iacobŭ Mureşianu (Necrologŭ); Literatur und Kunst; Inserate.

George Lazar, revistă lunară pentru educaţiune şi instrucţiune, apare în Bârladŭ sub conducerea unuĭ comitetŭ presidatŭ de d-lŭ primŭ-redactorŭ *S. M. Haliţa.* Nr. 8 Dela 15 Noemvre conţine: Scóla privată prin prisma socială, de Gh. Ghibănescu. — O pagină din istoria învĕţĕmêntului şi Scóla repeţitorią de Duminecĭ şi sĕrbătorĭ la Românii din Austro-Ungaria, de Ioanŭ Popŭ Reteganulŭ. — Oxigenulŭ este corpŭ simplu séu compusŭ, de Gavrilŭ Onişorŭ. — Cântece poporane, de C. H. Hamangiu. — Apelulŭ comitetului de ajutorarea copiilorŭ românĭ ardelenĭ cu cărţĭ de şcólă. — Buletinŭ pedagogicŭ. — Bibliografiă.

Furnisărĭ pentru armata bulgară. După cum comunică consulatulŭ generalŭ c. r. din Sofia camerei comerciale şi industriale din Braşovŭ, la 13, 14 şi 15 Decemvre n. c. se vorŭ ţiné tractărĭ cu oferte pentru furnisare de postavŭ, pânză şi încălţăminte. Supralicitările vorŭ fi la 20, 21 şi 22 Decemvre n. c. şi terminulŭ finalŭ pentru predarea articulelorŭ furnisate e 13 Noemvre n. 1888.

Furnisărĭ pentru calea ferată ungară-galiţiană. După o comunicare a direcţiunei din Viena a acestei căi către camera de comerţŭ şi de industriă din locŭ, avêndŭ direcţiunea trebuinţă de 16,000 chlgr., uleiu de rapiţă pentru ardere, 25,000 chlgr. uleiu de rapiţă pentru unsŭ, 3000 chlgr. uleiu de inŭ şi 1000 chlgr. uleiu de terpentinŭ pe anulŭ 1888, se vorŭ ţiné tractărĭ cu oferte. Acestea se înaintéză până la 22 Decemvre 1887. Amĕrunte la camera de comerţŭ şi industriă din Braşovŭ.

Dare de sémă publică.

In urma regretabilelui incidentŭ prin care a ajunsŭ Reuniunea femeilorŭ române din Aradŭ şi provincia într'unŭ stadiu abnormalŭ, după ce *nicĭ la solicitarea mea încă din luna Decemvre 1886* adresată către presidiu nu s'a convocatŭ până aci comitetulŭ Reuniunei pentru darea de sémă şi pentru revisiunea socotelelorŭ şi după esperienţele mai recente nicĭ că este speranţă de a-o puté face acésta pe calea sa în modŭ accesibilŭ pentru mine: pentru dumerirea onoratului publicŭ contribuitorŭ, dér mai alesŭ pentru prevenirea şi încetarea însinuărilorŭ oculte, mĕ sêmtŭ îndemnată a venĭ pe acéstă cale neobicinuită cu darea de sémă despre averea Reuniunei în următórele:

1. Conformŭ cărţii principale la sfârşitulŭ anului 1886 averea Reuniunei este:	2173 fl. 85
2. Percente de depunere după acestŭ capitalŭ pe semestru I 1887	43 fl. 40
3. In 16 Maiu 1887 am primitŭ dela preşedintele »balului românŭ« ca venitŭ alŭ balului aranjatŭ în favórea Reuniunei în Februarie 1887.	449 fl. 28
4. Percente de depunere după acéstă sumă din 16 Mai până în 28 Nov. 1887	8 fl. 80
5. In 12 Octomvre a. c. dela Ilustrulŭ d-nŭ Zeno Mocsonyi a intratŭ contribuire	30 fl. 18
6. In luna curentă ca tacse incurse dela membrii ordinarĭ şi ajutătorĭ. . . .	41 fl. —
Suma totală	2746 fl. 51
Aceştĭ banĭ suntŭ elocaţĭ:	
I. La cassa de păstrare comitatensă aradană în libelulŭ No. 7343	2247 fl. 43
II. La institutulŭ de creditŭ şi economii „Victoria« în Arădŭ în libelulŭ No. 21. .	499 fl. 8
Suma totală	2746 fl. 51

Libelele împreună cu tóte documentele se potŭ vedé orĭ şi când la subscrisa în Aradŭ, strada Petőfi Nr. 1.

In sfĕrşitŭ 'mĭ ţinŭ de datorinţă a declara că voiu îngriji acéstă avere până când Reuniunea femeilorŭ române din Aradŭ şi provincia se va constitui definitivŭ şi *legalŭ pe basa statutelorŭ aprobate de înaltulŭ ministerŭ.*

Aradŭ, 29 Noemvre 1887.

Letiţia Oncu, cassieră.

Scirĭ poliţienescĭ. Servitórea Ionas Mari a furatŭ alaltaerĭ stăpânului ei dintr'unŭ dulapŭ închisŭ unturŭ şi slănină, precum şi 1 fl. 40 cr. Servitórea, mărturisindŭ faptulŭ, a fostŭ predată judecătoriei penale.

Erĭ nópte i s'a furatŭ Drului Poka Dezsö, pe drumŭ către Braşovŭ, probabilŭ în birtulŭ din Uzunŭ, unŭ revolverŭ cu şése focurĭ ce-lŭ avea în trăsură. Făptuitorulŭ, unŭ locuitorŭ din St. Catelina (Szt. Katolna), care în acelaşĭ timpŭ fusese în acelŭ birtŭ şi avea de gândŭ a călĕtori totŭ la Braşovŭ, fŭ găsitŭ erĭ la gara Braşovului cu revolverulŭ furatŭ. Hoţulŭ fŭ predatŭ judecătoriei penale.

Ultime scirĭ.

Petersburgŭ, 30 Noemvre. — „Herald“ din Petersburgŭ, ḑice că Rusia va regula socotelile cu Austro-Ungaria când se va sfîrşi alianţa austro-germană.

Parisu, 29 Noemvre. — In şedinţa sa de erĭ, consiliulŭ generalŭ alŭ Senei (Parisŭ) a emisŭ părerea că, înainte d'a se convoca congresulŭ, Parlamentulŭ trebue sĕ revisuiéscă constituţia într'unŭ sensŭ republicanŭ, adecă desfiinţândŭ Senatulŭ şi funcţiunea de preşedinte alŭ Republicei.“

Ḑiarulŭ „Le Gaulois“ primesce dela corespondentulŭ sĕu specialŭ din San-Remo, scirĭ rele despre sănătatea principelui imperialŭ.

Marsilia, 29 Noemvre. — Intr'unŭ meetingŭ la care au luatŭ parte 2000 persóne s'a alesŭ unŭ comitetŭ de apărare care sĕ fiă gata în casulŭ când s'ar întreprinde ceva contra Republicei. Alte comitete se constitue şi pretutindenĭ se observă o ostilitâte în contra d-lui Jules Ferry

Parisŭ, 29 Noemvre. — O depeşă din Berlinŭ, adresată ḑiarului „Débats“ spune, că negocierile începute între Englitera şi întreita alianţă suntŭ aprópe d'a isbuti. Inţelegerea ar fi avêndŭ de obiectŭ sĕ fixeze participarea eventuală a flotei engleze pentru apĕrarea echilibrului în Mediterana. Ea ar fi visândŭ mai cu sémă casulŭ în care integritatea imperiului otomanŭ ar fi ameninţată.

Telegramă part. a „Gaz. Trans.“

CARANSEBEŞŬ, 1 Decemvre, 5·30 óre séra. — Conferinţa a fostŭ cercetată de şése sute delegaţĭ din tóte comunele Caraşŭ-Severinului. Cu mare entusiasmŭ au votatŭ adresa de aderinţă către deputatulŭ Traianŭ Doda. La primirea adresei, generalulŭ a rĕspunsŭ emoţionatŭ, şi cu cuvinte convingĕtóre a datŭ direcţiune pentru viitórea ţinută. Alegĕtorii au luatŭ cu rară însufleţire angagiamentulŭ de a păstra şi în viitorŭ nepĕtată onórea cercului nostru electoralŭ.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PESTA, 1 Decemvre. — Carol Pulszky declară, că orĭ-cine se póte convinge din catalóge despre netemeinicia acusaţiunilorŭ că ar lipsi obiecte de artă din museu.

PARISŬ, 1 Decemvre. — Drépta a hotărîtŭ sĕ voteze unanimŭ, la tóte actele alegerei, pentru admiralulŭ Dompiérre. In casŭ când republicanii vorŭ rĕmâné desbinaţĭ între Freycinet şi Ferry, vorŭ fi necesare numĕróse acte de alegere.

In Oran şi în Mascara (Algeria) a fostŭ erĭ unŭ mare cutremurŭ.

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

Vedemŭ decĭ că aprópe întréga societate e pusă în mişcare prin simpla comandă a unui individŭ de nicĭ o însemnătate póte. Fără a lua în consideraţiune celelalte trebuinţe ale lui şi în modulŭ cum şi le satisface, credŭ că numai faptulŭ menţionatŭ este destulă dovadă despre cele afirmate ceva mai susŭ, cu deosebire despre împrejurarea, cu câtŭ este mai superióră şi mai comodă viéţa unui individŭ în organisaţiunea actuală, esistenţei miserabile a unui Robinson avisatŭ numai la sine şi la productulŭ facultăţilorŭ sale fisice intelectuale şi morale!

Şi într'adevĕrŭ ce vedemŭ în organisaţiunea actuală? O conlucrare continuă a întregei societăţĭ, o activitate neobosită, din causa trebuinţelorŭ individuale a tuturorŭ ómenilorŭ la marea operă a civilisaţiunii, scurtŭ o industrie generală, căcĭ fiecare individŭ transformă numai materia neputêndu-o nicĭ produce nicĭ distruge. Nicĭ unulŭ nu se póte sustrage trebuinţelorŭ şi prin urmare totŭ omulŭ trebue sĕ lucre şi cu câtŭ societatea înainteză se mărescŭ trebuinţele, carĭ neapĕratŭ recerŭ şi opintirĭ mai marĭ dela fiecare individŭ; decĭ étă o presiune esercitată de activitatea generală a societăţii.

Din cele espuse resultă însĕ în modŭ evidentŭ imposibilitatea preste care dămŭ, când amŭ voi sĕ tragemŭ o liniă de demarcaţiune între industriă în sensŭ economicŭ şi între însemnĕtatea ce i se dă acestui cuvêntŭ din partea celei mai marĭ părţĭ a societăţii. Orĭ cum ar fi însĕ, este imposibilŭ a vorbi de industriă în sensŭ vulgarŭ, fără a subînţelege industria generală, nu se póte de locŭ vorbi de efectele şi avantagele celei dintâiu ca o mică parte a celei din urmă, fără a considera întregulŭ, şi numai în acestŭ sensŭ voiu analisa încâtva însemnătatea şi avantagele sociale ale industriei.

Industria, alŭ cărei mobilŭ este interesulŭ personalŭ, odată introdusă în societate în sensulŭ de mai susŭ, că fiecare lucră pentru altulŭ căpĕtândŭ în schimbŭ echivalentulŭ muncei sale, are în prima liniă uimitorulŭ resultatŭ de a face sĕ înceteze starea de asediu între diferitele grupe ale societăţiĭ, grupe isolate unele de altele, de a ridica şi nimici comunităţile restrînse, de regulă puţinŭ dispuse a se apropia unele de altele şi între carĭ starea de rĕsboiu pune adeseorĭ unŭ abisŭ. Tóte aceste grupe, isolate prin înmulţirea schimburilorŭ, prin introducerea divisiunii muncei, se disólvă, se contopescŭ unele într'alte şi termină prin a constitui împreună o societate mare, imposantă şi durabilă, a cărei tendinţă constantă este de a deveni universală. Şi carĭ suntŭ legăturile acestei societăţĭ? Tocmai cele enumĕrate mai susŭ şi anume: schimbulŭ, divisiunea muncei, subordinaţiunea lucrărilorŭ şi banii.

Prin schimbŭ ómenii îşĭ comunică fructele muncei lorŭ, producte pentru producte, servicii pentru servicii. Prin divisiunea muncei se împartŭ diferitele operaţiunĭ la unulŭ şi acelaşĭ productŭ spre unulŭ şi acelaşŭ scopŭ comunŭ. Acestea suntŭ deja de ajunsŭ pentru a crea între ei o legătură socială destulŭ de strînsă, încâtŭ nicĭ o putere omenéscă sĕ n'o pótă rupe şi dela care nicĭ unŭ individŭ sĕ nu se pótă sustrage. Subordinaţiunea lucrărilorŭ termină prin a strînge şi mai tare acéstă legătură, pe care întrebuinţarea monedelorŭ o cimentéză generalisând'o. Deşi acéstă societate n'a ajunsŭ încă terminulŭ ultimŭ, gradulŭ supremŭ alŭ desvoltării sale, ea există, îşĭ întinde şi înmulţesce în fie-care ḑi legăturile ei. Esistenţa ei se manifestă destulŭ de chiar prin solidaritatea strînsă şi totŭ mai viḑibilă, care se stabilesce între tóte părţile universului locuitŭ şi cu deosebire ale lumii civilisate şi care le face pe tóte sĕ emită aceleaşĭ accidente, aceleaşĭ catastrofe. Ea se manifestă, cum amŭ vĕḑutŭ, ca unŭ simplu individŭ óre-care, perdutŭ într'unŭ colţŭ alŭ lumii civilisate, póte liferа producţele muncii sale vecinilorŭ sĕi, şi îndată ce aceştia le vorŭ fi primitŭ, sĕ i se restitue echivalentulŭ prin cutare séu cutare parte a lumei locuibile. Elŭ a lucratŭ pentru Francesĭ, Nemţĭ séu Ruşĭ; şi póte sĕ facă sĕ i se plătéscă preţulŭ muncei sale prin Americanĭ, Indienĭ séu Chinesĭ.

(Va urma.)

Cursulŭ la bursa de Viena

din 29 Noemvre st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	99 —
Rentă de hârtiă 5%	98.60
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	149.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	95 70
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	125 60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	112 —
Bonurĭ rurale ungare	104.40
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.40
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 20
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 20
Bonurĭ rurale transilvane	104 60
Bonurĭ croato-slavone	104 25
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.—
Imprumutulŭ cu premiu ung.	123.90
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	123.25
Renta de hârtiă austriacă	81.15
Renta de arg. austr.	82.40
Renta de aurŭ austr.	111 90
Losurile din 1860	135.—
Acţiunile băncel austro-ungare	887.—
Act. băncel de creditŭ ung.	283.50
Act. băncel de creditŭ austr.	276.70
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.93
Napoleon-d'orĭ	9.95
Mărcĭ 100 imp. germ.	61.70
Londra 10 Livres sterlinge	125.75

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 16 Noemvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	$93\frac{1}{2}$	$94\frac{1}{2}$
Renta rom. amort. (5%)	96—	97—
» convert. (6%)	91—	92—
Impr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	105—	106—
» „ „ (5%)	$91\frac{3}{4}$	$92\frac{1}{4}$
» » urban (7%)	103—	104—
» » » (6%)	96—	97—
» » » (5%)	$87\frac{1}{2}$	$88\frac{1}{2}$
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	$14.\frac{1}{4}$	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ	2.03	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 30 Noemvre st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.56	Vênd.	8.59
Argint românesc	»	8.52	»	8.55
Napoleon-d'orĭ	»	9.93	»	9.95
Lire turcescĭ	»	11.22	»	11.25
Imperialĭ	»	10.22	»	10.26
Galbenĭ	»	5.87	»	5.90
Scrisurile fonc. »Albina» 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	110.—	»	$111.\frac{1}{2}$
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 12676—1887.

Publicaţiune.

Conformŭ planului economicŭ provisoricŭ pentru anii 1887 şi 1888, aprobatŭ de înaltulŭ locŭ, intenţionéză comuna orăşenéscă Braşovŭ, ca soiurile de lemne, carĭ au sĕ se taie în amintiţii anĭ în revierulŭ Apacza şi Vlădenĭ aparţinĕtorŭ comunei orăşenescĭ Braşovŭ şi anume în revierulŭ Apacza aproximativŭ: 3994 metri cubicĭ lemne de fagŭ şi 1474 merti cubicĭ de lemne de stejarŭ şi alte lemne cu frunḑă, pe când în acela din Vlădenĭ aproximativŭ: 2407 metri cubicĭ lemne de fagŭ şi alte lemne cu frunḑă, — sĕ se vêndă pe cale de oferte pentru fiă-care revierŭ separatŭ séu la olaltă, şi anume cu preţurĭ singuratice séu cu preţurĭ de pauşalŭ. Spre acestŭ scopŭ se va ţiné în 19 Decemvre a. c. înainte de prânḑŭ la 11 óre, în oficiulŭ forestieralŭ orăşenescŭ din locŭ o pertractare de oferte. Până în acéstă ḑi se potŭ examina de fiă-cine condiţiunile de oferte şi contractuale atâtŭ în amintitulŭ oficiu, câtŭ şi in biuroulŭ forestieralŭ alŭ revierului Crizbavŭ, unde se póte totdeodată cere arătarea locurilorŭ de pădure de unde au ca sĕ se procure amintitele cantităţĭ de lemne.

Sĕ învită decĭ toţĭ cumpĕrătorii, ca până în susnumita ḑi sĕ-şĭ aştérnă la oficiolatulŭ forestieralŭ orăşenescŭ din locŭ ofertele sigilate, în scrisŭ şi prevĕḑute cu unŭ timbru de 50 cr., în carĭ oferte are sĕ se amintéscă atâtŭ în cifre câtŭ şi în litere preţurile singuratice séu preţurile de pauşalŭ ce se oferă. Ofertulŭ are sĕ conţină mai departe 10% din suma totală, ce se oferă; aceste 10% potŭ ca sĕ fiă în banĭ gata séu în hârtii de valóre admisibile pentru cauţiune. Totŭ în ofertŭ are sĕ se amintéscă, cum că oferentului îi suntŭ cunoscute atâtŭ condiţiunile de oferte, câtŭ şi acele contractuale, şi că se supune lorŭ pe deplinŭ. In fine are sĕ se amintéscă cu precisiune numele şi locuinţa oferentului.

Braşovŭ, 17 Noemvre 1887.

2—2 **Magistratulŭ orăşenescŭ.**

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.